

เอกสาร

ประกอบการประชุมสัมมนาผู้กำกับ ลูกเสือสำรอง สามัญ และสามัญรุ่นใหญ่

ลูกเสือสำรอง ณ โรงเรียนบ้านไผ่(วันครู2503)

ลูกเสือสามัญและลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ณ โรงเรียนบ้านน้ำเขียว(น้ำเขียววิทยาคม)

วันที่ 12 พฤษภาคม 2569

เอกสารลำดับที่ 2/2569

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2

คำนำ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์พระราชทานพระบรมราโชบายด้านการศึกษาแก่คณะองคมนตรี เพื่อถ่ายทอดให้สถานศึกษา พึงยึดถือ สร้างพื้นฐาน ๔ ด้าน แก่ผู้เรียน คือ ๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม ๓. มีงานทำ - มีอาชีพ ๔. เป็นพลเมืองที่ดี สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต ๒ ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ๔ ด้าน มาสู่ การปฏิบัติโดยผ่านกระบวนการลูกเสือเพื่อสร้างคนดีให้กับบ้านเมือง การลูกเสือไทยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๕๔

เพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัติโดยผ่านกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต ๒ ได้จัดโครงการประชุมสัมมนาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จำนวน ๒๑๘ โรงเรียน เพื่อทบทวนความรู้ ทักษะการเปิดประชุมกอง และได้จัดทำเอกสารเสริมความรู้ เช่น สารสำคัญของลูกเสือ การบริหารงานในกองลูกเสือ หลักสูตรลูกเสือ - เนตรนารี ทักษะการลูกเสือและตัวอย่างแนวทางการเปิดประชุมกอง สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต ๒ ขอขอบคุณคณะที่เกี่ยวข้องไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
พระบรมราโชบายด้านการศึกษา	๑
วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (มาตรา ๘)	๓
สาระสำคัญของการลูกเสือ	๔
หน่วยลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือ	๗
พิธีการลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	๑๕
แนวปฏิบัติ การฝึกอบรมโดยระบบฐาน	๒๐
ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔	๒๒
การเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	๓๒

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา

พระมหากษัตริย์ไทยทรงมีบทบาทยิ่งในการพัฒนาประเทศมาช้านานแต่โบราณทุกพระองค์ทรงมีส่วนเกื้อหนุนการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าโดยลำดับ แม้ประเทศจะเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขก็ตาม พระมหากรุณาธิคุณด้านการศึกษาแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอกจากทรงดำเนินตามรอยพระยุคลบาท สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้านานาธิปไตยการตั้งอรรธาธิบายโดยสังเขปแล้ว พระองค์ยังทรงพระราชทานราโชบายด้านการศึกษาแก่คณะองคมนตรีเพื่อถ่ายทอดให้สถานศึกษาพึงยึดถือ สร้างพื้นฐาน ๔ ด้าน แก่ผู้เรียน ดังนี้^๑

^๑ พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ประธานองคมนตรี นายเกษม วัฒนชัย และพลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ องคมนตรี ได้ัญเชิญพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มาแจ้งแก่ผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ ในการประชุมเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๓๐ น. ณ ห้องประชุมอาคาร สพฐ.๔ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนายเกษม วัฒนชัย องคมนตรี เป็นผู้บันทึกพระบรมราโชบาย

การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน

๑. มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง
๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม
๓. มีงานทำ - มีอาชีพ
๔. เป็นพลเมืองที่ดี

๑. มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง

- ๑.๑ มีความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง
- ๑.๒ ยึดมั่นในศาสนา
- ๑.๓ มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์
- ๑.๔ มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน

๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง

- ๒.๑ รู้จักแยกแยะสิ่งที่ดี-ชอบ/ชั่ว-ดี
- ๒.๒ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีที่ชอบที่พึงงาม
- ๒.๓ ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดีสิ่งที่ชั่ว
- ๒.๔ ช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง

๓. มีงานทำ - มีอาชีพ

- ๓.๑ การเลี้ยงดูลูกหลานในครอบครัว หรือการฝึกฝนอบรมในสถานศึกษาต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชนรักงาน สู้งานทำงานจนงานสำเร็จ
- ๓.๒ การฝึกฝนอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรต้องมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนทำงานเป็น และมีงานทำในที่สุด
- ๓.๓ ต้องสนับสนุนผู้สำเร็จหลักสูตร มีอาชีพ มีงานทำจนสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัว

๔. เป็นพลเมืองดี

- ๔.๑ การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน
- ๔.๒ ครอบครัว-สถานศึกษาและสถานประกอบการ ต้องส่งเสริม ให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี
- ๔.๓. การเป็นพลเมืองดี คือ เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ เช่น งานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศล ให้ทำด้วยความมีน้ำใจและความเอื้ออาทร

วัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาติ (มาตรา ๘)

คณะลูกเสือแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

๑. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
๒. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
๓. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
๔. ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่างๆตามความเหมาะสม
๕. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ^๒

^๒ พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

สาระสำคัญของการลูกเสือ

ขบวนการลูกเสือคืออะไร

ขบวนการลูกเสือ คือ ขบวนการเยาวชนมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมให้การศึกษาและพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งนี้ เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ หลักการ และวิธีการ ซึ่งผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกได้ให้ไว้ ขบวนการนี้เป็นขบวนการระดับโลก มีประเทศสมาชิก ๑๖๗ ประเทศ กอปรด้วยผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ประมาณ ๓๐,๐๐,๐๐๐ คน

“ลูกเสือ” หมายความว่า เด็กและเยาวชนทั้งชายและหญิง ที่สมัครเข้าเป็นลูกเสือทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ส่วนลูกเสือที่เป็นหญิงให้เรียกว่า “เนตรนารี”

“บุคลากรทางการลูกเสือ” หมายความว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ อาสาสมัครลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

องค์ประกอบสำคัญของการลูกเสือ

๑. ลูกเสือ
๒. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
๓. มีจุดหมาย หรือประสพการณ์
๔. กิจกรรม (โดยเฉพาะกิจกรรมกลางแจ้ง)
๕. การบริหารงาน

หลักการสำคัญของการลูกเสือ

๑. มีศาสนา
๒. มีความจงรักภักดีในมิตรภาพและเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก
๓. มีความศรัทธาในมิตรภาพและเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก
๔. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
๕. การยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
๖. การเข้าเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ
๗. มีความเป็นอิสระต่ออิทธิพลทางการเมือง
๘. มีกำหนดการพิเศษสำหรับการฝึกอบรมโดยอาศัย
 - ระบบหมู่ - การทดสอบเป็นขั้น ๆ
 - เครื่องหมายวิชาพิเศษ - กิจกรรมกลางแจ้ง

วิธีการ

วิธีการที่จะบรรลุถึงจุดหมาย หรืออุดมการณ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ คือการจัดให้มีการฝึกอบรม ที่ก้าวหน้า สนุกสนาน ดึงดูดใจ โดยอาศัยคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือเป็นบรรทัดฐาน มีผู้ใหญ่เป็นผู้คอย ให้คำแนะนำ

นโยบายในการฝึกอบรมลูกเสือ ใช้หลักสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เครื่องแบบลูกเสือ ถือว่าเป็นเครื่องแบบที่มีเกียรติ เป็นเครื่องหมายแห่งความดี ดังนั้น ลูกเสือ จะต้องพิถีพิถันในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือที่ถูกต้องและสะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ กับทั้งจะต้องประพฤติดี ปฏิบัติตนให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นลูกเสือ เพื่อเป็นการรักษาชื่อเสียงของตนและของคณะลูกเสือแห่งชาติ ส่วนเจ้าหน้าที่ทุกคนก็ควรแต่งลูกเสือในโอกาสอันควร และถือว่าเครื่องแบบลูกเสือเป็นเครื่องหมาย แห่งความเสียสละ ในการที่ตนได้มีบทบาทในการฝึกอบรมเด็กให้เป็นพลเมืองดี

๒. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ผู้กำกับพึงหมั่นฝึกอบรมให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติตามผู้เป็นพลเมืองดี นั้น จะต้องเป็นผู้กระทำความดี และใช้ความดีนั้นให้เป็นประโยชน์ มิใช่เป็นคนดีอยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไรเลย

๓. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ทำให้กิจการลูกเสือมีชื่อเสียง และเป็นที่ยู่งักของ บุคคลทั่วไป รากฐานของคติพจน์ของลูกเสือทั้ง ๔ ประเภท เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ของลูกเสือในการบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อผู้อื่น

“**ทำดีที่สุด**” คือ การทำเพื่อคนอื่นหรือเพื่อส่วนรวม เป็นการกระทำที่ดีที่สุด

“**จงเตรียมพร้อม**” คือ พร้อมที่จะทำความดี พร้อมเพื่อสร้าง พร้อมเพื่อส่วนรวม

“**มองไกล**” คือ มองให้เห็นเหตุผล มองให้เห็นคนอื่น มองให้เห็นส่วนรวม มิใช่มองแต่ตัวเองหรือ ประโยชน์ของตนเอง

“**บริการ**” คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น แก่ส่วนรวม

นอกจากนี้ ในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ก็ได้ระบุถึงการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยถือว่าสำคัญมาก แหล่งหรือโอกาสที่ลูกเสือจะบำเพ็ญประโยชน์นั้น ควรเริ่มจากสิ่งที่ใกล้ตัวก่อน แล้วขยายให้กว้างขวางออกไป ตามวัยและความสามารถของเด็ก

๔. การฝึกอบรมที่ต่อเนื่องกัน และก้าวหน้าสูงขึ้น

๕. ระบบหมู่ ฝึกความรับผิดชอบ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การปกครองระบอบประชาธิปไตย

๖. ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ มีมากมายหลายอย่าง ซึ่งลูกเสืออาจเลือกเรียนเรื่องที่ตนสนใจได้ และเมื่อได้ผ่านการทดสอบแล้ว ก็จะได้รับเครื่องหมายซึ่งนำมาประดับกับเครื่องแบบเป็นการเชิดชูเกียรติ และแสดงสมรรถภาพของตนส่วนหนึ่ง

๗. กิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น เดินทางไกล อยู่ค่าย พักแรม ฯลฯ

๘. การเล่น (เกมต่าง ๆ)

๙. การร้องเพลงและการชุมนุมรอบกองไฟ

แนวการพัฒนาลูกเสือ ๘ ประการ

๑. พัฒนาทางกาย
๒. พัฒนาทางสติปัญญา
๓. พัฒนาทางจิตใจและศีลธรรม
๔. พัฒนาในเรื่องค่านิยมและเจตคติ
๕. พัฒนาทางสัมพันธภาพระหว่างบุคคล
๖. พัฒนาทางสัมพันธภาพทางสังคม
๗. พัฒนาทางสัมพันธภาพทางชุมชน
๘. พัฒนาทางด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

พลเมืองดีในทัศนคติของการลูกเสือ

๑. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. มีเกียรติเชื่อถือได้
๓. มีระเบียบวินัย สามารถบังคับใจตนเองได้
๔. สามารถพึ่งตนเองได้
๕. เต็มใจและสามารถช่วยเหลือชุมชน และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นได้ทุกเมื่อ

ประโยชน์ของการลูกเสือ

๑. เป็นการศึกษาแบบนอกแบบ
๒. ช่วยเสริมการศึกษานอกโรงเรียนในด้าน
 - ความประพฤติ นิสัยใจคอ สติปัญญา
 - ความมีระเบียบวินัย
 - สุขภาพและพล้ง
 - การมีฝีมือและทักษะ
 - หน้าที่พลเมืองและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

ท่านจะได้อะไรจากการลูกเสือ

๑. ได้ผจญภัย (Adventure)
 ๒. มิตรภาพ (Friendship)
 ๓. มีชีวิตกลางแจ้ง (Outdoor life)
 ๔. สนุก (Enjoyment)
 ๕. ความสัมฤทธิ์ผล (Achievement)
- (ผจญภัย – ได้เพื่อน – เกื้อหนุน – การสนุก – สุขสม)

กิจการลูกเสือต้องการอะไร

๑. ต้องการเยาวชนมาสมัครเป็นลูกเสือมากขึ้น (พลเมืองดีมีคุณภาพจะมากขึ้น)
๒. ต้องการผู้บังคับบัญชาที่มีสมรรถภาพในการฝึกอบรม
๓. ต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเพียงพอ
๔. เสริมสร้างกิจกรรมลูกเสือที่ดีเหมาะสมกับความต้องการของเยาวชนในปัจจุบัน

โทษตนผิดให้เร่ง รำพึง	เห็นชัดจัดแก้จึง ต้อง
อย่ามัวมุงคำนึง โทษท่าน	อันเลยความผิดจะพาดพ้อง เพื่อค้นผิดเขา

(พระราชนิพนธ์ รัชกาลที่ ๖)

ภาค ๔
หน่วยลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และลูกเสือ
หมวด ๑
หน่วยลูกเสือ

ข้อ ๖๐ การจัดหน่วยลูกเสือ

การจัดหน่วยลูกเสือ โดยปกติจัดเป็นลำดับดังนี้
กลุ่มลูกเสือ
กองลูกเสือ
หมู่ลูกเสือ

ข้อ ๖๑ การเรียกชื่อกลุ่มและกองลูกเสือ

การเรียกชื่อกลุ่มลูกเสือ เรียกชื่อตามชื่อโรงเรียนหรือสถานที่ที่ตั้งกลุ่มลูกเสือ เช่น ตั้งที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เรียกว่า “กลุ่มลูกเสือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย” ถ้ามีหลายกลุ่มก็ให้เลือกกลุ่มที่ ๑, ๒, ๓ ฯลฯ ของโรงเรียนนั้น ๆ ตามลำดับ
ถ้ามีจำนวนลูกเสือน้อยจะตั้งได้เพียงกองลูกเสือ ก็ให้เรียกตามประเภทและหมายเลขประจำกอง เรียงตั้งแต่หมายเลข ๑, ๒, ๓ ฯลฯ ตามลำดับ เช่น “กองลูกเสือสำรองที่ ๑ โรงเรียนอนุบาลปทุมวัน” เป็นต้น

ข้อ ๖๒ การเรียกชื่อหมู่ลูกเสือ

การเรียกชื่อหมู่ลูกเสือ
(๑) หมู่ลูกเสือสำรอง เรียกตามสีของหมู่
(๒) หมู่ลูกเสือสามัญ เรียกตามชื่อสัตว์ตามที่กล่าวไว้ในหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย
(๓) หมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เรียกตามที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระเบียบลูกเสือ

หมวด ๒
กลุ่มลูกเสือ

ข้อ ๖๓ กลุ่มลูกเสือ

กลุ่มลูกเสือประกอบด้วยกองลูกเสือ ๔ ประเภท คือ กอง ลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสามัญ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และกองลูกเสือวิสามัญ รวมกันประเภทละ ๑ กอง เป็นอย่างน้อยหรือประกอบด้วยลูกเสือประเภทเดียวตั้งแต่ ๔ กองขึ้นไป หรือ มีลูกเสือ ๒ – ๓ ประเภท ต้องมีประเภทละ ๒ กองขึ้นไป

หมายเหตุ กลุ่มลูกเสือที่ประกอบด้วยกองลูกเสือ ๔ ประเภท เรียกว่า “กลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์”

ข้อ ๖๔ การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ

การจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ ต้องได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณีในครั้งแรกหากจัดตั้งกลุ่มลูกเสือไม่ได้ ให้จัดตั้งเป็นกองลูกเสือ

ข้อ ๖๕ ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ควรแต่งตั้งจากผู้ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้กำกับลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ หรือมีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งประจำในกองลูกเสือ

ข้อ ๖๖ การแต่งตั้งสตรีเป็นผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

การแต่งตั้งผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ โดยปกติให้แต่งตั้งจากบุรุษถ้าแต่งตั้งสตรีเป็นผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติก่อนและในกรณีพิเศษเท่านั้น

ข้อ ๖๗ คุณสมบัติ

ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ มีคุณสมบัติทั่วไป ตามข้อ ๕๑ และมีคุณสมบัติพิเศษดังต่อไปนี้

- (๑) มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย คู่มือลูกเสือสำรอง คู่มือลูกเสือวิสามัญ พระราชบัญญัติลูกเสือ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ และเอกสารเกี่ยวกับการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- (๒) สามารถจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อฝึกฝนอบรมลูกเสือ
- (๓) ควรมีอายุตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป แต่ถ้าจำเป็นอาจแต่งตั้งจากบุคคลที่มีอายุไม่น้อยกว่า ๒๕ ปีก็ได้

ข้อ ๖๘ หน้าที่

หน้าที่ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ มีดังต่อไปนี้

- (๑) ปรับปรุงกลุ่มลูกเสือให้เป็นกลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์ เว้นแต่ มีความจำเป็นที่ไม่อาจทำเช่นนั้นได้
- (๒) ดูแลแนะนำและประสานงานของลูกเสือทุกประเภทในกลุ่ม
- (๓) ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมกลุ่ม
- (๔) เสนอแต่งตั้งกรรมการกลุ่มและตนเองเป็นกรรมการร่วมด้วย

รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยและทำหน้าที่แทนเมื่อผู้กำกับกลุ่มลูกเสือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๖๙ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

คุณสมบัติผู้ที่จะเป็นผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน และรองผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ให้เป็นไปตามข้อ ๖๗

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนมีหน้าที่อำนาจการทั่วไปภายในโรงเรียน

รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยโรงเรียน และทำหน้าที่แทนเมื่อ

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๗๐ ที่ประชุมกลุ่ม

ที่ประชุมกลุ่มประกอบด้วยผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือทุกประเภททุกคนในกลุ่มลูกเสือชั้น ที่ประชุมกลุ่มมีหน้าที่พิจารณาฝึกอบรมลูกเสือแต่ละประเภทให้บังเกิดผลดี การประชุมควรจัดให้มีทุกเดือน ผู้กำกับกลุ่มเป็นประธาน

ข้อ ๗๑ กรรมการกลุ่ม

กรรมการกลุ่มประกอบด้วยบุคคลภายนอกที่สนใจการลูกเสือลูกเสือเก่า และผู้ปกครอง ลูกเสือ กรรมการกลุ่มมีหน้าที่ช่วยจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรม การเงิน การโฆษณา ดูแลทรัพย์สินและกิจการอื่นเพื่อประโยชน์ของกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับกลุ่มเป็นประธาน

หมวด ๓

กองลูกเสือสำรอง

ข้อ ๗๒ กองลูกเสือสำรอง

กองลูกเสือสำรองประกอบด้วยหมู่ลูกเสืออย่างน้อย ๒ หมู่และไม่เกิน ๖ หมู่ หมู่หนึ่งมี ลูกเสือ ๔ – ๖ คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือ รองนายหมู่ลูกเสือด้วย

ข้อ ๗๓ ผู้กำกับ รองผู้กำกับ

ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือสำรอง มีคุณสมบัติทั่วไปตามข้อ ๕๑ และมีคุณสมบัติพิเศษดังต่อไปนี้

๑. มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย คู่มือลูกเสือสำรอง พระราชบัญญัติลูกเสือ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

๒. มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ผู้กำกับลูกเสือขึ้นไปรับรองว่า

ก. เป็นผู้มีนิสัยและความประพฤติเรียบร้อยสมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก

ข. เป็นผู้มีความศรัทธา

ค. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์เป็นหลักฐาน

ง. เป็นผู้เสียสละอุทิศตนเพื่ออบรมเด็ก

๓. ผู้กำกับลูกเสือสำรองต้องได้รับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองขั้นความรู้เบื้องต้นมาแล้ว

ข้อ ๗๔ หน้าที่

ผู้กำกับลูกเสือสำรองมีหน้าที่บังคับบัญชา ฝึกอบรมและรับผิดชอบกิจการลูกเสือในกองของตน ทั้งต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับกองลูกเสือ โดยมีรองผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ช่วย

ข้อ ๗๕ กองลูกเสือสำรองให้มีผู้กำกับ ๑ คน เป็นหัวหน้า และมีรองผู้กำกับ ๑ คน หรือหลายคนเป็น ผู้ช่วย

ข้อ ๗๖ ผู้กำกับ รองผู้กำกับสตรี

สตรีที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้กำกับ หรือรองผู้กำกับลูกเสือสำรองได้ในคุณสมบัติครบถ้วน ตามข้อ ๕๑, ๕๓

ข้อ ๗๗ ผู้ฝึกสอนลูกเสือสำรอง

ผู้กำกับลูกเสือสำรองอาจจัดให้มีผู้ฝึกสอนลูกเสือสำรองทำหน้าที่ช่วยเหลือก็ได้ โดยคัดเลือกจากลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่หรือลูกเสือวิสามัญ หรืออาจจัดให้สตรีที่มีอายุตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไป และมีได้อยู่ในกระบวนการลูกเสือหญิงทำหน้าที่ดังกล่าวแต่ต้องได้ทดลองปฏิบัติหน้าที่มาครบ ๓ เดือนแล้ว ทั้งนี้ต้องได้รับการแต่งตั้งจากเลขาธิการคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี

ข้อ ๗๘ การจัดสตรีเป็นผู้ฝึกสอนลูกเสือสำรองตามข้อ ๗๗ จะสิ้นสุดลงเมื่อผู้นั้นมีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์

ข้อ ๗๙ ผู้ฝึกสอนลูกเสือสำรองมีแถบผ้าสักหลาดสีแดง ขนาดยาว ๖ ซม. กว้าง ๑.๕ ซม. ปักคำว่า

“ผู้ฝึกสอนลูกเสือสำรอง” ด้วยตัวอักษรตัวพิมพ์ธรรมดาสีขาวขนาดพองาม ติดที่เหนือกระเป๋าเบื้องซ้าย

ข้อ ๘๐ นายหมู่ รองนายหมู่

ผู้กำกับลูกเสือสำรองเป็นผู้แต่งตั้งนายหมู่ลูกเสือ เพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมู่ ส่วนรองนายหมู่ลูกเสือให้ผู้กำกับแต่งตั้งโดยหรือนายหมู่ลูกเสือของหมู่นั้น

รองนายหมู่ลูกเสือทำหน้าที่ช่วยเหลือนายหมู่ลูกเสือและทำหน้าที่แทนเมื่อนายหมู่ลูกเสือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๘๑ ที่ประชุมนายหมู่

ที่ประชุมนายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วยบรรดานายหมู่ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาในกองลูกเสือนั้น บางกรณีอาจเชิญรองนายหมู่ลูกเสือเข้าร่วมประชุมด้วยก็ได้

ที่ประชุมนายหมู่มีหน้าที่พิจารณาข้อคิดเห็นในการดำเนินงานภายในกองลูกเสือของตน โดยมีผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ชี้ขาด

ลูกเสือสำรอง

ข้อ ๘๒ เกณฑ์อายุ

เด็กชายจะสมัครเข้าเป็นลูกเสือสำรองได้เมื่ออายุตั้งแต่ ๘ ปี และไม่เกิน ๑๑ ปีบริบูรณ์

โดยปกติเด็กชายจะเป็นลูกเสือสามัญเมื่อมีอายุครบ ๑๑ ปีบริบูรณ์ แต่ถ้าผู้กำกับลูกเสือสำรอง ผู้กำกับลูกเสือสามัญและผู้กำกับกลุ่มลูกเสือพิจารณาเห็นว่าเด็กนั้นมีสุขภาพหรือความเจริญเติบโตทางร่างกายไม่สมบูรณ์สมควรจะให้อยู่ต่อไปในกองลูกเสือสำรองอีกก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๖ เดือนนับตั้งแต่มีอายุครบ ๑๑ ปีบริบูรณ์

ข้อ ๘๓ ชั้นลูกเสือสำรอง

ลูกเสือสำรองแบ่งเป็น ๓ ชั้นคือ ดาวดวงที่ ๑ และดาวดวงที่ ๒ และดาวดวงที่ ๓ สำรอง

หมวดที่ ๔ กองลูกเสือสามัญ

ข้อ ๘๔ กองลูกเสือสามัญ

กองลูกเสือสามัญประกอบด้วยหมู่ลูกเสืออย่างน้อย ๒ หมู่และไม่เกิน ๖ หมู่ หมู่หนึ่งมีลูกเสือ ๖-๘ คน รวมทั้งนายหมู่ลูกเสือ รองนายหมู่ลูกเสือด้วย หมู่ลูกเสือเป็นหน่วยในการจัดกิจกรรมทั้งปวง

ข้อ ๘๕ ผู้กำกับ รองผู้กำกับ

ผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือสามัญ มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๕ ละมีคุณสมบัติพิเศษดังต่อไปนี้

๑. มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย คู่มือลูกเสือสำรอง พระราชบัญญัติลูกเสือ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ
๒. มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ผู้กำกับลูกเสือขึ้นไปรับรองว่า
 - ก. เป็นผู้มีนิสัยและมีความประพฤติเรียบร้อยสมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
 - ข. เป็นผู้มีความรู้
 - ค. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์เป็นหลักฐาน
 - ง. เป็นผู้เสียสละอุทิศตนเพื่ออบรมเด็ก
๓. ผู้กำกับลูกเสือสามัญต้องได้รับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญขั้นความรู้เบื้องต้นมาแล้ว

ข้อ ๘๖ หน้าที่

ผู้กำกับลูกเสือสามัญ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. บังคับบัญชา ฝึกอบรมและรับผิดชอบกิจการในกองลูกเสือของตน ทั้งต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
๒. เป็นที่ปรึกษาในการประชุมนายหมู่ลูกเสือ
๓. รับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับวินัย และการรับจ่ายเงินของกองลูกเสือ
๔. ฝึกอบรมนายหมู่ลูกเสือ

ข้อ ๘๗ กองลูกเสือสามัญ ให้มีผู้กำกับลูกเสือ ๑ คน เป็นหัวหน้าและมีรองผู้กำกับลูกเสือ ๑ คน หรือหลายคน เป็นช่วย

ข้อ ๘๘ หัวหน้านายหมู่

ผู้กำกับลูกเสือสามัญ อาจแต่งตั้งหัวหน้านายหมู่ ๑ คน เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือก็ได้ ทั้งนี้ให้หาวิธีที่ประชุมนายหมู่ หัวหน้านายหมู่ มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๑. มีความสามารถในการเป็นผู้นำ
๒. อายุไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี
๓. เคยเป็นนายหมู่มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ เดือน
๔. เป็นลูกเสือเอก
๕. มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชายตามสมควร

ข้อ ๘๘ นายหมู่ รองนายหมู่

ผู้กำกับลูกเสือสามัญ เป็นผู้แต่งตั้งนายหมู่ลูกเสือ โดยหารือลูกเสือนายหมู่นั้น หรือผู้กำกับลูกเสือ เลื่อนนายหมู่ลูกเสือเองโดยหารือที่ประชุมนายหมู่

ส่วนรองนายหมู่ให้ผู้กำกับแต่งตั้ง โดยหารือนายหมู่ของหมู่นั้น

ในกรณีที่ยังไม่มีที่ประชุมนายหมู่ (ตั้งกองใหม่) ให้ผู้กำกับหารือลูกเสือในหมู่นั้น เพื่อแต่งตั้งนายหมู่ขึ้น

นายหมู่ควรมีความสามารถในการเป็นผู้นำ และสอบไล่ได้วิชาลูกเสือเอก ส่วนรองนายหมู่สอบไล่ ได้วิชาลูกเสือโท

ข้อ ๘๙ หน้าที่

นายหมู่มีหน้าที่วางแผนปฏิบัติกิจกรรมของหมู่ รวมทั้งการไปอยู่ค่ายพักแรม โดยมีรองนายหมู่เป็นผู้ช่วย ผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้ให้คำแนะนำ

ข้อ ๙๐ ที่ประชุมนายหมู่

ที่ประชุมนายหมู่ลูกเสือประกอบด้วยหัวหน้านายหมู่ลูกเสือ(ถ้ามี)และนายหมู่ลูกเสือ บางกรณีอาจเชิญรองนายหมู่ลูกเสือเข้าร่วมประชุมด้วย เว้นแต่การประชุมที่เกี่ยวกับวินัย หากผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมประชุมด้วยควรทำหน้าที่แต่เพียงที่ปรึกษา

ที่ประชุมนายหมู่ลูกเสือ มีหน้าที่

๑. พิจารณาการรักษาเกียรติของกองลูกเสือ
๒. จัดรายการกิจกรรมของกองลูกเสือ
๓. พิจารณาการบริหารภายในของกองลูกเสือ
๔. ควบคุมการรับจ่ายเงินของกองลูกเสือ

ลูกเสือสามัญ

ข้อ ๙๑ เกณฑ์อายุ

เด็กชายจะสมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญได้โดยมีเกณฑ์อายุต่อไปนี้

๑. มีอายุตั้งแต่ ๑๑ ปีและไม่เกิน ๑๗ ปีบริบูรณ์

๒. ในบางกรณีอาจรับเด็กเข้าเป็นลูกเสือสามัญก่อนอายุถึง ๑๑ ปี แต่ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ๖ เดือน ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้กำกับลูกเสือสามัญ ผู้กำกับกลุ่มที่จะพิจารณาถึงการพัฒนาทางร่างกาย และจิตใจของเด็ก แต่เด็กนั้นเป็นลูกเสือสำรองอยู่แล้ว การพิจารณาเช่นนั้นให้เพิ่มผู้กำกับลูกเสือสำรอง เข้าร่วมด้วย

๓. ลูกเสือสามัญที่มีอายุถึง ๑๕ ปี ต้องได้รับการฝึกอบรมและการปฏิบัติเป็นพิเศษให้เหมาะสมกับวัย

๔. ในกลุ่มลูกเสือที่ไม่มีกองลูกเสือหรือหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อาจจัดให้ลูกเสือสามัญที่มีอายุ ตั้งแต่ ๑๕ ปีแต่ยังไม่ถึง ๑๗ ปีบริบูรณ์เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้โดยสังกัดอยู่ในกองลูกเสือสามัญนั้น

๕. ลูกเสือสามัญควรออกจากกองลูกเสือเมื่อมีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือสามัญให้คงอยู่ต่อไป แต่เมื่อมีอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว จะอยู่ในกองลูกเสือสามัญไม่ได้

ข้อ ๙๓ ชั้นลูกเสือสามัญ

ลูกเสือสามัญแบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ

๑. ลูกเสือตรี ลูกเสือโท ลูกเสือเอก
๒. เมื่อได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว ให้ได้รับการอบรมวิชาลูกเสือโท ลูกเสือเอก ตามลำดับ
๓. เมื่อเป็นลูกเสือโทแล้ว อาจเลือกเรียนวิชาพิเศษได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาพิเศษ

ลูกเสือ ข้อ ๑๖๙

หมวด ๕

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ข้อ ๙๔ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ประกอบด้วยหมู่ลูกเสืออย่างน้อย ๒ หมู่ ไม่เกิน ๖ หมู่ หมู่หนึ่งมีลูกเสือ ๓ - ๗ คน รวมทั้งนายหมู่ รองนายหมู่ด้วย

หมู่ลูกเสือ เป็นหน่วยในการจัดกิจกรรมทั้งปวง ในกรณีที่มีกิจกรรมพิเศษ อาจจัดขึ้นเป็นชุดใหม่ก็ได้

ข้อ ๙๕ ผู้กำกับ รองผู้กำกับ

ผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีคุณสมบัติตามข้อ ๕๑ และมีคุณสมบัติพิเศษดังต่อไปนี้

๑. มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชาย คู่มือลูกเสือสำรอง พระราชบัญญัติลูกเสือ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ เอกสารเกี่ยวกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

๒. มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือตั้งแต่ผู้กำกับลูกเสือขึ้นไปรับรองว่า

- ก. เป็นผู้มีนิสัยและความประพฤติเรียบร้อยสมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
- ข. เป็นผู้มีความรู้
- ค. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์เป็นหลักฐาน
- ง. เป็นผู้เสียสละอุทิศตนเพื่ออบรมเด็ก

๓. ผู้กำกับมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี รองผู้กำกับไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปี

๔. ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต้องได้รับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขึ้นความรู้เบื้องต้นมาแล้ว

ข้อ ๙๖ หน้าที่

๑. บังคับบัญชา ฝึกอบรมและรับผิดชอบกิจการในกองลูกเสือของตน ทั้งต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

๒. เป็นที่ปรึกษาในการประชุมนายหมู่ลูกเสือ

๓. รับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับวินัย และการรับจ่ายเงินของกองลูกเสือ

๔. ฝึกอบรมนายหมู่ลูกเสือ

๕. ในกรณีที่หมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ยังมีจำนวนลูกเสือไม่พอที่จะแยกจากกองลูกเสือสามัญ อาจมอบให้รองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่คนใดคนหนึ่งเป็นผู้ควบคุมหมู่นั้นก็ได้

ข้อ ๙๗ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้มีผู้กำกับ ๑ คน เป็นหัวหน้าและมีรองผู้กำกับ ๑ คนหรือหลายคนเป็นผู้ช่วย

ข้อ ๙๘ หัวหน้านายหมู่

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อาจตั้งหัวหน้านายหมู่ ๑ คนทำหน้าที่ช่วยเหลือก็ได้ ทั้งนี้ ให้หารือที่ประชุมนายหมู่

หัวหน้านายหมู่มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๑. มีความสามารถในการเป็นผู้นำ
๒. เคยเป็นนายหมู่มาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ เดือน
๓. เป็นลูกเสือหลวง
๔. มีความรู้เกี่ยวกับหนังสือการลูกเสือสำหรับเด็กชายและเอกสารเกี่ยวกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามสมควร

ข้อ ๙๙ นายหมู่ รองนายหมู่

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เป็นผู้แต่งตั้งนายหมู่โดยหารือลูกเสือในหมู่นั้น หรือผู้กำกับลูกเสือเลือกนายหมู่ลูกเสือเองโดยหารือที่ประชุมนายหมู่

ส่วนรองนายหมู่ให้ผู้กำกับแต่งตั้ง โดยหารือนายหมู่ของหมู่นั้น

ในกรณีที่ยังไม่มีการประชุมนายหมู่ (ตั้งกองใหม่) ให้ผู้กำกับหารือลูกเสือในหมู่นั้นเพื่อแต่งตั้งนายหมู่ขึ้น นายหมู่ควรมีความสามารถในการเป็นผู้นำ และสอบไล่วิชาลูกเสือเอก ส่วนรองนายหมู่สอบไล่ได้วิชาลูกเสือโท

ข้อ ๑๐๐ ที่ประชุมนายหมู่

ที่ประชุมนายหมู่ประกอบด้วยหัวหน้านายหมู่(ถ้ามี) และนายหมู่ ในกรณีที่กองลูกเสือมีน้อยกว่า ๓ หมู่ ให้รองนายหมู่เข้าร่วมประชุมด้วย หากผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าประชุมด้วยควรทำหน้าที่แต่เพียงที่ปรึกษา

ที่ประชุมนายหมู่ มีหน้าที่

๑. พิจารณารักษาเกียรติของลูกเสือ
๒. จัดรายการกิจกรรมของกองลูกเสือ
๓. พิจารณาการบริหารภายในกองลูกเสือ
๔. ควบคุมการรับจ่ายเงินของกองลูกเสือ

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ข้อ ๑๐๑ เกณฑ์อายุ

เด็กชายจะสมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้ โดยมีเกณฑ์อายุต่อไปนี้

๑. มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี และไม่เกิน ๑๘ ปี บริบูรณ์
๒. ในบางกรณีอาจรับเด็กเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ก่อนอายุถึง ๑๕ ปี ก็ได้ แต่ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า ๑๔ ปี ๖ เดือน ส่วนลูกเสือสามัญที่มีอายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์แล้ว อาจเป็นลูกเสือสามัญต่อไปได้ แต่ต้องอายุไม่เกิน ๑๕ ปี ๖ เดือน ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้กำกับลูกเสือสามัญและผู้กำกับกลุ่มพิจารณาถึงการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจของเด็ก

๓. นายหมู่ลูกเสือสามัญที่มีอายุเกิน ๑๕ ปี ซึ่งแยกไปสังกัดในหมู่หรือกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อาจดำรงตำแหน่งนายหมู่ลูกเสือสามัญในกองเดิมต่อไปได้จนมีอายุครบ ๑๖ ปีบริบูรณ์ ทั้งนี้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้กำกับกลุ่ม

๔. ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ควรออกจากกองลูกเสือเมื่ออายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้กำกับกลุ่มหรือผู้กำกับลูกเสือสามัญให้คงอยู่ต่อไป แต่เมื่ออายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว จะอยู่ในกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ไม่ได้

ข้อ ๑๐๒ การเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เมื่อสอบวิชาลูกเสือเอกได้ หรือทดสอบตามหลักสูตรวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ขั้นต้นได้แล้วจึงจะได้เข้าพิธีประจำกองและรับเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ข้อ ๑๐๓ การอบรมและสอบ

เมื่อได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จะได้รับการอบรมและสอบเพื่อรับเครื่องหมายต่อไปนี้

๑. เครื่องหมายลูกเสือเอก(เฉพาะผู้ที่ยังไม่ได้เป็นลูกเสือเอก)
๒. เครื่องหมายวิชาพิเศษต่าง ๆ และเครื่องหมายสายโยงยศ(สายหนัง) เครื่องหมายชาวเรือ เครื่องหมายการบิน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาพิเศษลูกเสือ ทั้งนี้แล้วแต่จะเลือกเรียนวิชาหนึ่งวิชาใด (ต้องได้ลูกเสือเอกก่อน)
๓. เครื่องหมายลูกเสือหลวง

ภาค ๒ พิธีการต่าง ๆ

ข้อ ๒๘๐ รหัสของลูกเสือ

รหัสของลูกเสือเป็นเครื่องหมายเฉพาะในวงการลูกเสือซึ่งลูกเสือรับรู้และเข้าใจความหมายซึ่งกันและกัน วัตถุประสงค์ของการแสดงรหัสของลูกเสือ ก็เพื่อให้ลูกเสือรู้และเข้าใจว่า”เราเป็นพวกเดียวกัน” วิธีแสดง ยกข้อศอกงอขึ้นชิดลำตัว หันฝ่ามือข้างหน้าสูงเสมอไหล่ ใช้นิ้วหัวแม่มือกับน้ำก้อยรวบจนติดกัน นิ้วหัวแม่มือทับนิ้วก้อย อีกสามนิ้วที่เหลือเหยียดขึ้นไปตรง ๆ และติดกัน

นิ้วทั้งสามมีความหมายถึงคำปณิธานของลูกเสือ ๓ ข้อ คือ

- ข้อ ๑ ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข้อ ๒ ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
- ข้อ ๓ ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

โอกาสแสดงรหัส

๑. เมื่อลูกเสือกล่าวคำปณิธานในพิธีปณิธานตน
๒. เมื่อพบกับลูกเสือในประเทศหรือต่างประเทศเป็นการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน

ข้อ ๒๘๑ การสัมผัสมือ

การสัมผัสมือนับด้วยมือซ้ายและขวาปฏิบัติต่อกันเช่นนี้ในหมู่ลูกเสือทั่วไป

วิธีแสดง ยื่นมือซ้ายออกไป แล้วสัมผัสกับมือข้างซ้ายของอีกฝ่ายหนึ่ง สัมผัสกันเหมือน +กับการสัมผัสมือชาวตามธรรมดา

การเคารพ

ข้อ ๒๘๒ การเคารพ

ลูกเสือสำรองมีวิธีแสดงความเคารพ ๒ วิธี

๑. แสดงความเคารพเป็นบุคคล ลูกเสือจะสวามิภักดิ์หรือมิได้สวามิภักดิ์ ทำวันทยหัตถ์ ๒ นิ้ว คือยกมือขวาขึ้นแยกนิ้วชี้กับนิ้วกลางออกเหยียดตรง(รูปตัววี) แล้วให้นิ้วชี้แตะที่กะบังหมวกต่อขอบหมวก ถ้ามิได้สวามิภักดิ์ให้นิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา
๒. แสดงเคารพเป็นหมู่ คือการทำแกรนด์ฮาวล์

ข้อ ๒๘๓ ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ มีวิธีแสดงเคารพ ๒ วิธี

๑. วันทยหัตถ์ ให้ทำวันทยหัตถ์ ๓ นิ้วคือยกมือขวาขึ้นให้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง ติดกันแล้วให้นิ้วชี้แตะที่ขอบหมวก หมวกปีก หรือนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา ถ้าสวามิภักดิ์ทรงอ่อน (เบเร่) ถ้ามิได้สวามิภักดิ์ก็ทำอย่างเดียวกับสวามิภักดิ์ ถ้าอยู่ในแถวผู้บังคับบัญชาจะบอก “ตรง”

๒. เคารพท่าพลอง

เมื่ออยู่กับที่ให้ยืนตรง พลองชิดตัว(ข้างขวา) ยกมือซ้ายอย่างเดียวกับท่าแสดงรหัสลูกเสือขึ้นแตะพลองให้แขนซ้ายอยู่เสมอแนวระดับไหล่ทั้งสองข้าง ถ้าเดิน ในท่าแบกพลองอยู่ให้ลดมือซ้ายที่จับพลอง เหยียบลงมาชิดกับตัว ในขณะเดียวกันให้ยกมือขวา ให้ท่าแสดงรหัสลูกเสือไปแตะพลองให้แขนขวาอยู่เสมอแนวระดับไหล่ทั้งสองข้าง มือซ้ายและมือขวาที่ยกไปแตะไม้พลองตามที่กล่าวมานี้ ให้คว่ำฝ่ามือลงข้างล่าง ในขณะที่ทำเคารพ ตาแลดูผู้รับการเคารพ

ข้อ ๒๘๔ ลูกเสือถือธงให้เคารพด้วยธง ดังนี้

เมื่ออยู่กับที่ ให้ถือธงด้วยมือขวา โคนคันธงจดพื้นและแนบกับลำตัว เวลาทำความเคารพให้ถือธงใช้มือซ้ายจับโคนธงเหนือมือขวา แล้วชิดมือขวา แล้วยกโคนธงขึ้นมาเสมอบ่าขวา ข้อศอกซ้ายตั้งฉาก มือขวาคงจับที่โคนคันธง ครั้นแล้วให้ทำกึ่งขวาหัน ลดปลายธงลงข้างหน้าซ้าย ๆ จนคันธงขนานกับพื้น มือซ้ายอยู่เสมอแนวบ่าห่างจากตัวพอสมควร มือขวาจับโคนคันธงแขนเหยียดตรงไปมาตามคันธง (ตอนนี้การบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีควรได้ครึ่งเพลงพอดี) ต่อไปให้ค่อย ๆ ยกคันธงขึ้นช้า ๆ ค่ะเนว่า จบเพลงสรรเสริญพระบารมี มีลดธงในท่าตรงตามเดิม ถ้าเดิน ให้แบกธงด้วยบ่าขวา มือขวาจับด้ามธงห่างจากโคนธงพอสมควรศอกขวาแนบลำตัวทำมุม ๙๐ องศา กับลำตัว เวลาทำความเคารพในขณะเดินสวนสนามให้ปฏิบัติดังนี้

๑. เมื่อธงที่ ๑ (ธงระวาง) ให้ลดธงลงจากท่าแบกมาแนบลำตัว ถือคันธงตั้งตรง มือขวาจับโคนคันธง มือซ้ายจับคันธงเสมอบ่า ยกข้อศอกซ้ายให้ตั้งฉากกับลำตัว

๒. เมื่อถึงธงที่ ๒ (ธงทำความเคารพ) ให้เหยียดแขนซ้ายตรงออกไปข้างหน้า ให้คันธงเอนออกไปข้างหน้าประมาณ ๔๕ องศา แขนขวาเหยียดตรงแนบลำตัวตาแลตรงไปข้างหน้า

๓. เมื่อถึงธงที่ ๓ (ธงเลิกทำความเคารพ) ให้ยกธงขึ้นมาอยู่ในท่าแบกธงตามเดิม คือลดมือซ้ายลงแล้วเดินตามปกติ

ข้อ ๒๘๕ โอกาสแสดงการเคารพ

โอกาสแสดงการเคารพ มีดังนี้

๑. ต่อธงชาติไทยในกรณีที่ชักขึ้นลง ธงประจำกองทหาร ธงคณะลูกเสือประจำจังหวัดที่เชิญผ่านไป

๒. ในขณะที่มีการบรรเลงเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาชัย เพลงสรรเสริญเสือป่า

๓. แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา บิดามารดา ครูบาอาจารย์ ญาติผู้ใหญ่ที่ควรเคารพ นายทหารบก นายทหารเรือ นายทหารอากาศ นายตำรวจที่แต่งเครื่องแบบ

๔. ลูกเสือต่อลูกเสือชาติเดียวกัน หรือต่างชาติกันขณะที่พบกันเป็นครั้งแรกในวันหนึ่ง

พิธีลูกเสือสำรอง

ข้อ ๒๘๖ การทำแกรนด์ฮาวล์

การทำแกรนด์ฮาวล์ ผู้กำกับจะต้องเลือกที่ให้เหมาะสมเสียก่อนและยืนอยู่ในท่าตรง แล้วจึงเรียกและให้ปฏิบัติต่อไปนี้

๑. ผู้กำกับลูกเสือ เรียก “แพ็ค-แพ็ค-แพ็ค” (แพ็ค คำทำให้เน้นให้หนัก) พร้อมกับทำสัญญาณมือแกว่งรอบตัวเป็นรูปวงกลม (มีรองผู้กำกับยืนอยู่นอกวงกลมและหลังผู้กำกับ)

๒. ลูกเสือสำรอง เมื่อได้ยินเสียงเรียกของผู้กำกับทุกคนจะต้องขานรับพร้อมกันทันทีว่า “แพ็ค” แล้ววิ่งมาเข้าแถวเป็นรูปวงกลมเล็กล้อมรอบผู้กำกับ (นายหมู่ของหมู่บริการอยู่ตรงหน้าผู้กำกับจากนั้นก็เรียงไปตามลำดับ ให้ไหล่ต่อไหล่ชิดกัน)

๓. ผู้กำกับลูกเสือผายมือทั้งสองข้างออกไปข้าง ๆ เล็กน้อยนิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย (แล้วลดมือลงเพื่อตรวจดูความเรียบร้อย)

๔. ลูกเสือสำรองเมื่อเห็นสัญญาณนี้ ทุกคนจับมือกันขยายออกเป็นวงกลมใหญ่ จนแขนตึงจึงปล่อยมือและจัดวงกลมให้เรียบร้อย

๕. ผู้กำกับลูกเสือตรวจดูเห็นว่าวงกลมเรียบร้อยดีแล้วให้กางแขนทั้งสองออกไปข้าง ๆ เสมอไหล่ ขนานกับพื้นนิ้วทั้งห้าชิดกัน ฝ่ามือแบหงาย แล้วพลิกฝ่ามือคว่ำลงและงอข้อมือ เป็นสัญญาณให้ลูกเสือนั่งลง

๖. ลูกเสือสำรองทุกคนนั่งลงทันทีที่ให้นั่งลงบนส้นเท้าทั้งสองข้าง แขนทั้งสองเหยียดตรงอยู่ระหว่างเข่า มือทั้งสองห่างกันพอควร แขนออกเล็กน้อย นิ้วชี้และนิ้วกลางทั้งสองมือเหยียดชิดกัน และแตะพื้นนิ้วอื่น ๆ งอไว้ในอุ้งมือ (คือนิ้วหัวแม่มือกดนิ้วนางกับนิ้วก้อยไว้)

๗. ผู้กำกับลูกเสือพลิกฝ่ามือทั้งสองหงายขึ้น เป็นสัญญาณให้ลูกเสือร้อง

๘. ลูกเสือสำรองทุกคนแหงนหน้าร้องขึ้นพร้อมกันว่า “อา-เค-ลา เรา-จะ-ทำ-ดี-ที่-สุด” พอขาดคำคำว่า “สุด” ให้ลูกเสือทุกคนกระโดดยืนขึ้น เท้าทั้งสองชิดติดกัน พร้อมกับยกมือทั้งสองที่อยู่ใต้นางไปไว้เหนือหูและชิดหู

๙. นายหมู่ลูกเสือซึ่งทำหน้าที่เป็นหมู่บริการในวันนั้น (ที่หันหน้าตรงกับผู้กำกับ) จะร้องขึ้นว่า “จงทำดี-จงทำดี-จงทำดี” การร้องให้หันหน้าไปทางซ้ายก่อนตรงหน้า – ขวา ทีละครั้ง (เวลาร้องไม่ต้องผงกศีรษะ)

๑๐. เมื่อสิ้นคำที่สามแล้ว ให้ลูกเสือทุกคนลดมือซ้ายลงมาแนบลำตัวอย่างว่องไว (มือแบออก) ส่วนมือขวาลดลงมาทำท่าวันทยหัตถ์ แล้วร้องขึ้นพร้อมกันว่า “เราจะทำดี-จะทำดี-จะทำดี”

ขณะที่ลูกเสือร้องนี้ ให้ผู้กำกับทำวันทยหัตถ์ตามแบบลูกเสือสำรอง (สองนิ้ว) เป็นการรับการเคารพของลูกเสือ และอาจกล่าวคำขอบใจหรือคำอื่นใดที่สั้น ๆ ก็ได้
รองผู้กำกับอื่นๆ ที่อยู่นอกวงกลมอยู่ในท่าตรง

ข้อ ๒๘๗ พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง

พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

แกรนด์ฮาวล์-เชิญธงขึ้น-สวดมนต์-สงบนิ่ง-ตรวจแยก

๑. แกรนด์ฮาวล์- ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือทำแกรนด์ฮาวล์ มีรองผู้กำกับยืนอยู่ด้านหลังผู้กำกับ และนอกวงกลม (การทำแกรนด์ฮาวล์ได้อธิบายไว้แล้ว) หลังจากทำแกรนด์ฮาวล์ ลูกเสือทุกคนอยู่ในท่าตรง

๒. เชิญธงขึ้น - ให้จัดลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่บริการ ๒ คนเป็นเชิญธง คือให้เดินเข้าไปห่างจากเสาธงประมาณ ๓ ก้าว ทั้งสองแสดงความเคารพทำวันทยหัตถ์ แล้วคนหนึ่งก้าวไปข้างหน้า ๓ ก้าว เพื่อแกะเชือกที่ผูกธงออกแล้วถอยหลังมาตามเดิม สองคนช่วยกันเชิญธง ให้ผืนธงอยู่ด้านขวาของผู้เชิญ ผู้กำกับเป็นผู้สั่งทำความเคารพโดยออกคำสั่ง “แพ็ค - วันทยหัตถ์” (คำสั่งวันทยหัตถ์นี้ไม่ใช่คำบอกแบ่งว่า “วันทยหัตถ์” แต่เป็นคำบอกรวดว่า “วันทยหัตถ์”) ลูกเสือในวงกลมทั้งหมดรวมทั้งผู้กำกับและรองผู้กำกับอื่นทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทำวันทยหัตถ์ ๓ นิ้ว หมู่บริการนำร้องเพลงชาติ พอธงชาติขึ้นยอดเสาแล้วคนหนึ่งเดินเข้าไปผูกเชือกธง อีกคนหนึ่งยืนอยู่ในท่าตรง (ไม่ต้องทำวันทยหัตถ์) เมื่อผูกเชือกเรียบร้อยแล้วให้ถอยหลัง ๒ ก้าว มาหาคนที่กำลังยืนรออยู่ ทั้งสองคนทำวันทยหัตถ์ - ลดมือลง (ขณะนี้แถวในวงกลมทุกคนยังยืนอยู่ในท่าวันทยหัตถ์) วิ่งกลับไปเข้าที่ของตนแล้วทำวันทยหัตถ์เหมือนลูกเสือในแถว ผู้กำกับสั่งว่า “มือลง” ทุกคนจึงลดมือลงพร้อมกัน ส่วนผู้กำกับและผู้บังคับบัญชาลูกเสืออื่น ๆ ให้ลดมือลงพร้อมกันกับลูกเสือสองคนที่เชิญธง (ก่อนวิ่งกลับไปเข้าที่)

๓. สวดมนต์ - พอลดมือลงแล้ว ทุกคนอยู่ในท่าตรงแล้วถอดหมวกเตรียมสวดมนต์หมู่บริการสวดมนต์

๔. สงบนิ่ง - เมื่อสวดมนต์จบแล้ว ทุกคนสงบนิ่ง

๕. ตรวจ - การตรวจในตอนนี้จะตรวจอะไรก็ได้ เช่นเครื่องแบบ เล็บ ฟัน ความสะอาดอื่นๆ (ผู้กำกับเป็นผู้สั่งก่อนจะให้ตรวจอะไร) แต่การตรวจในตอนนี้นั้น ให้ตรวจเครื่องแบบอย่างเดียว เพราะเหตุว่าลูกเสือเรียนมาเป็นเวลานานแล้ว เครื่องแต่งกายย่อมไม่เรียบร้อยและจะต้องแต่งเครื่องแบบกลับบ้าน ผ่านที่ชุมนุมชนหลายแห่ง ถ้าไม่เรียบร้อยอาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่กองลูกเสือของตนได้

วิธีตรวจ ตามปกติผู้กำกับจะให้รองผู้กำกับเป็นผู้ตรวจแต่บางกรณีผู้กำกับไม่อยู่หรือมีน้อยผู้กำกับจะให้นายหมู่ตรวจแทนก็ได้ ถ้ารองผู้กำกับตรวจ รองผู้กำกับที่จะไปตรวจนั้น ต้องทำความเคารพ (วันทยหัตถ์)ผู้กำกับเสียก่อน แล้วจึงไปตรวจหมู่ลูกเสือ พอไปถึงหน้าหมู่ลูกเสือที่จะรับตรวจนายหมู่สั่งลูกเสือในหมู่ของตนว่า “หมู่สี.....ตรง” ลูกเสือทุกคนตรง

นายหมู่คนเดียวทำวันทยหัตถ์แล้วลดมือลงก้าวไปข้างหน้า ๑ ก้าว ทำวันทยหัตถ์แล้วรายงาน ว่า “หมู่สี...พร้อมที่จะรับการตรวจแล้ว” เมื่อรายงานจบ ลดมือลงถอยหลังเข้าที่เดิม ผู้ตรวจจะตรวจตัวนายหมู่ก่อน แล้วจึงตรวจลูกหมู่ต่อไปขณะที่ตรวจลูกหมู่นั้นให้นายหมู่ตามไปด้วยเพื่อจะได้ทราบถึงข้อบกพร่องของลูกหมู่ เมื่อตรวจครบทุกคนแล้ว นายหมู่กลับเข้าที่ ทำวันทยหัตถ์ผู้ตรวจอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นนายหมู่จึงสั่งลูกหมู่พัก

รองผู้กำกับที่ไปตรวจจะรายงานผลตรวจให้ผู้กำกับทราบ คนไหนตรวจเสร็จก่อนก็ให้รายงานก่อนโดยไม่ต้องรอกัน ถ้านายหมู่ตรวจเมื่อได้ยินคำสั่งผู้กำกับสั่งว่า “นายหมู่ตรวจ” ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อมด้านหลังหมู่ของตนไปยืนแทนที่นายหมู่และทำหน้าที่เสมือนนายหมู่ ส่วนนายหมู่ให้ก้าวออกมา

ข้างหน้าแถวของตน และทำหน้าที่เสมือนรองผู้กำกับ (วิธีตรวจก็เช่นเดียวกับรองผู้กำกับตรวจ) และเมื่อตรวจเสร็จแล้วให้ยืนรอกอยู่ก่อน จนเห็นว่าทุกหมู่ตรวจเรียบร้อยแล้วจึงวิ่งเข้าแถวหน้ากระดานหน้าผู้กำกับ (นายหมู่บริการอยู่หัวแถว) เพื่อรายงานผลการตรวจ การรายงานให้รายงานทีละคนจากหัวแถวก่อน คนไหนจะรายงานให้ก้าวออกไปข้างหน้า ๑ ก้าว พร้อมกับทำวันทยหัตถ์แล้วรายงานผลการตรวจเสร็จแล้วลดมือลงถอยเข้าที่จนครบทุกคน แล้วผู้กำกับจึงสั่งเข้าที่ เมื่อนายหมู่วิ่งมาถึง ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อมด้านหลังกลับเข้าที่ตามเดิม

จากนั้นผู้กำกับอาจพูดอะไรอีกเล็กน้อยก็ได้แล้วสั่งแถวแยก โดยออกคำสั่งว่า “แพ็ค - แยก” ให้ลูกเสือทุกคนทำขวาน แล้วแยกย้ายกันไป

พิธีลูกเสือสามัญ

ข้อ ๒๙๒ พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่

พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

เปิด-เชิญธงขึ้น-สวดมนต์-สงบนิ่ง-ตรวจ-แยก

๑. เปิด - ผู้กำกับยืนอยู่หลังเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม
- ๒.เชิญธงขึ้น - เมื่อลูกเสือเข้าแถวเรียบร้อยแล้วผู้กำกับสั่งลูกเสือ “กอง-ตรง” แล้วลูกเสือที่เป็นหมู่บริการ หรือทำหน้าที่หมู่บริการ ๒ คน เข้าไปเชิญธง (ให้ปฏิบัติดังเช่นการเชิญธงกองลูกเสือสำรอง) แต่ถ้าลูกเสือมีพลอง ก็ให้เปลี่ยนจากคำสั่งที่ว่า “กอง - วันทยหัตถ์” เป็น “กอง - วันทยา-วุธ” และคำว่า “มือลง” เป็น “เรียบ - อาวุธ”
๓. สวดมนต์ - พอลดมือลง (เรียบอาวุธ) แล้วทุกคนอยู่ในท่าตรงแล้วถอดหมวก เตรียมตัวสวดมนต์หมู่บริการนำสวดมนต์ แต่ถ้าลูกเสือมีพลอง ให้ยกพลองมาวางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง พลองส่วนบนพิงแขนซ้ายซึ่งงอเป็นมุมฉากรอรับอยู่แล้ว
๔. สงบนิ่ง - เมื่อสวดมนต์จบแล้ว ทุกคนสงบนิ่ง
๕. ตรวจ - การตรวจให้ปฏิบัติดังเช่นการเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง แต่ลูกเสือมีพลองให้สั่งทำวันทยาอาวุธ แล้วนายหมู่ก้าวออกมาข้างหน้า ๑ ก้าว เมื่อรายงาน “หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้ว” ให้ถอยหลังเข้าที่แล้วสั่ง “เรียบอาวุธ” และลูกเสือทุกคนยังคงอยู่ในท่าตรงเสร็จจากตรวจแล้ว ให้นายหมู่สั่ง “วันทยาอาวุธ” อีกครั้งและ “เรียบอาวุธ” จากนั้นให้นายหมู่สั่งพัก ^๓

^๓ ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙

การฝึกอบรมโดยระบบฐาน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยทั่วถึงในเวลาอันจำกัดและได้ปฏิบัติในการเข้าฐานอย่างถูกต้อง

ระบบฐาน

เป็นวิธีการเสริมสร้างการให้ความรู้ในทางตรง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ คือ

๑. ช่วยให้สมาชิกเข้าใจในแง่ปัญหาและเนื้อหาวิชาได้ดี

๒. ช่วยให้สมาชิกได้ซักถามหรืออภิปรายได้อย่างอิสระ

๓. ช่วยให้สมาชิกรับการถ่ายทอดทอดความรู้อย่างกว้างขวางและเกิดทักษะจากวิทยากรหลากหลาย

การปฏิบัติเกี่ยวกับระบบฐาน

๑. จัดวิชาให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดแต่ละฐานใกล้เคียงกัน

๒. ผู้ประจำฐานมีความรู้และมีการเตรียมการล่วงหน้า

๓. เครื่องมือ อุปกรณ์ ต้องพร้อมในสภาพใช้การได้ดี ถูกต้อง ครบถ้วน

๔. ที่ตั้งฐานแต่ละฐานต้องเหมาะสม มีระยะทางเท่ากัน และมีพื้นที่พอเพียงในการจัดฐานเพื่อไม่ให้เกิดการรบกวนซึ่งกันและกัน

๕. เขียนคำบรรยายที่สั้น กระชับ ช่วยให้เข้าใจง่าย

๖. มีภาพแสดงหรือของจริง แต่ละขั้นตอนไว้แสดงประกอบด้วย

๗. ต้องพิจารณาจัดให้อยู่ประจำฐานมีทักษะและความสามารถป้องกันอันตรายอาจเกิดขึ้นได้

๘. ต้องรักษาเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรมตามฐานให้ตรงต่อเวลา

วิธีการเข้าฐาน

การฝึกอบรมได้แบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นหมู่หรือกลุ่มอยู่แล้ว การเข้าฐานให้จัดสมาชิกแต่ละหมู่ได้หมุนเวียนไปได้ทุกฐานๆละ ๑ หมู่ หรือ ๒ หมู่

ก. ผู้เข้าฐานมีอาวุธทุกคน

เมื่อได้ยินสัญญาณเริ่มการฝึกตามระบบฐาน (ใช้สัญญาณนกหวีดเป่ายาว ๑ ครั้ง หรือจุดประทัด ๑ ครั้ง ไม่ควรใช้อาวุธปืนเพราะอาจเกิดอันตรายและไม่ประหยัด) ทุกหมู่วิ่งไปเข้าฐานตามที่กำหนดเข้าแถวรูปหน้ากระดาน โดยนายหมู่ยืนอยู่หน้าวิทยากรผู้ประจำฐาน ห่างจากวิทยากรประมาณ ๓ ก้าวเมื่อเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว นายหมู่สั่ง “หมู่..... (บอกชื่อหมู่).....ตรง วันทยา-วุธ” เฉพาะนายหมู่เรียบอาวุธ แล้วก้าวไปข้าง ๑ ก้าว (ก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า ๑ ก้าว เท้าขวาชิด) ทำวันทยาวุธแล้วรายงาน “หมู่...พร้อมที่จะรับการฝึกแล้วครับ (ค่ะ)” จากนั้นนายหมู่เรียบอาวุธ ถอยหลังเข้าที่เดิม (ก้าวเท้าซ้าย ถอยหลัง ๑ ก้าว เท้าขวาชิด) ทำวันทยาวุธ แล้วสั่ง “เรียบ-อาวุธ, พัก...แถว”

เริ่มฝึกอบรมในฐาน ตามคำแนะนำของวิทยากรประจำฐาน เมื่อหมดเวลาจะได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีดหรือประทัด (เป่ายาว ๑ ครั้งหรือเสียงประทัด ๑ ครั้ง) ให้ทุกคนเข้าแถวให้เรียบร้อย เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีดเป่ายาว ๒ ครั้งหรือเสียงประทัด ๒ ครั้ง ให้นายหมู่สั่ง “หมู่...ตรง.....วันทยา-วุธ” กล่าวคำขอบคุณวิทยากรผู้ประจำฐานด้วยคำว่า “หมู่.....ขอบคุณครับ (ค่ะ)” (นายหมู่ไม่ต้องก้าวออกไปข้างหน้า) จากนั้นสั่ง “เรียบ-อาวุธ ขวา-หัน ตามข้าพเจ้า” แล้วเคลื่อนไปฐานต่อไป

ข. ผู้เข้าฐานมีอาวุธเฉพาะนายหมู่

เมื่อนายหมู่พื่อนำหมู่มาเข้าฐานและเข้าแถวหน้าวิทยากรประจำฐานเรียบร้อยแล้ว นายหมู่สั่ง “หมู่.....ตรง” นายหมู่ทำวันทยาวุธแล้วก้าวไปข้างหน้า ๑ ก้าว ทำวันทยาวุธ (การรายงาน เช่นเดียวกับมีอาวุธทั้งหมู่) แล้วเรียบอาวุธ ถอยหลังเข้าที่เดิม ทำวันทยาวุธแล้วเรียบอาวุธ และสั่ง “พัก - แถว” เริ่มฝึกอบรมในฐานตามคำแนะนำของวิทยากรประจำฐาน เมื่อหมดเวลาจะยื่นเสียงสัญญาณนกหวีดหรือประทัด (เป่ายาว ๑ ครั้งหรือประทัด ๑ ครั้ง) ให้ทุกคนเข้าแถวให้เรียบร้อย เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณนกหวีดหรือประทัด ๒ ครั้งให้นายหมู่สั่ง “หมู่.....ตรง” นายหมู่ทำวันทยาวุธ นายหมู่กล่าวขอบคุณวิทยากรประจำฐานด้วยคำว่า “หมู่.....ขอขอบคุณครับ (ค่ะ)” (นายหมู่ไม่ต้องก้าวออกไปข้างหน้า) นายหมู่ทำเรียบอาวุธ “ขวา-หัน ตามข้าพเจ้า” แล้วเคลื่อนไปฐานต่อไป

ค. ผู้เข้าฐานไม่มีอาวุธ

เมื่อนายหมู่พื่อนำหมู่มาเข้าฐานและเข้าแถวหน้าวิทยากรผู้ประจำฐานเรียบร้อยแล้วนายหมู่สั่ง “หมู่.....ตรง” นายหมู่ทำวันทยหัตถ์แล้วลดมือลง ก้าวไปข้างหน้า ๑ ก้าว ทำวันทยหัตถ์ การรายงาน เช่นเดียวกับ ข้อ ก. และ ข. เสร็จแล้วลดมือลง ถอยหลังเข้าที่เดิม และสั่ง “พัก - แถว”

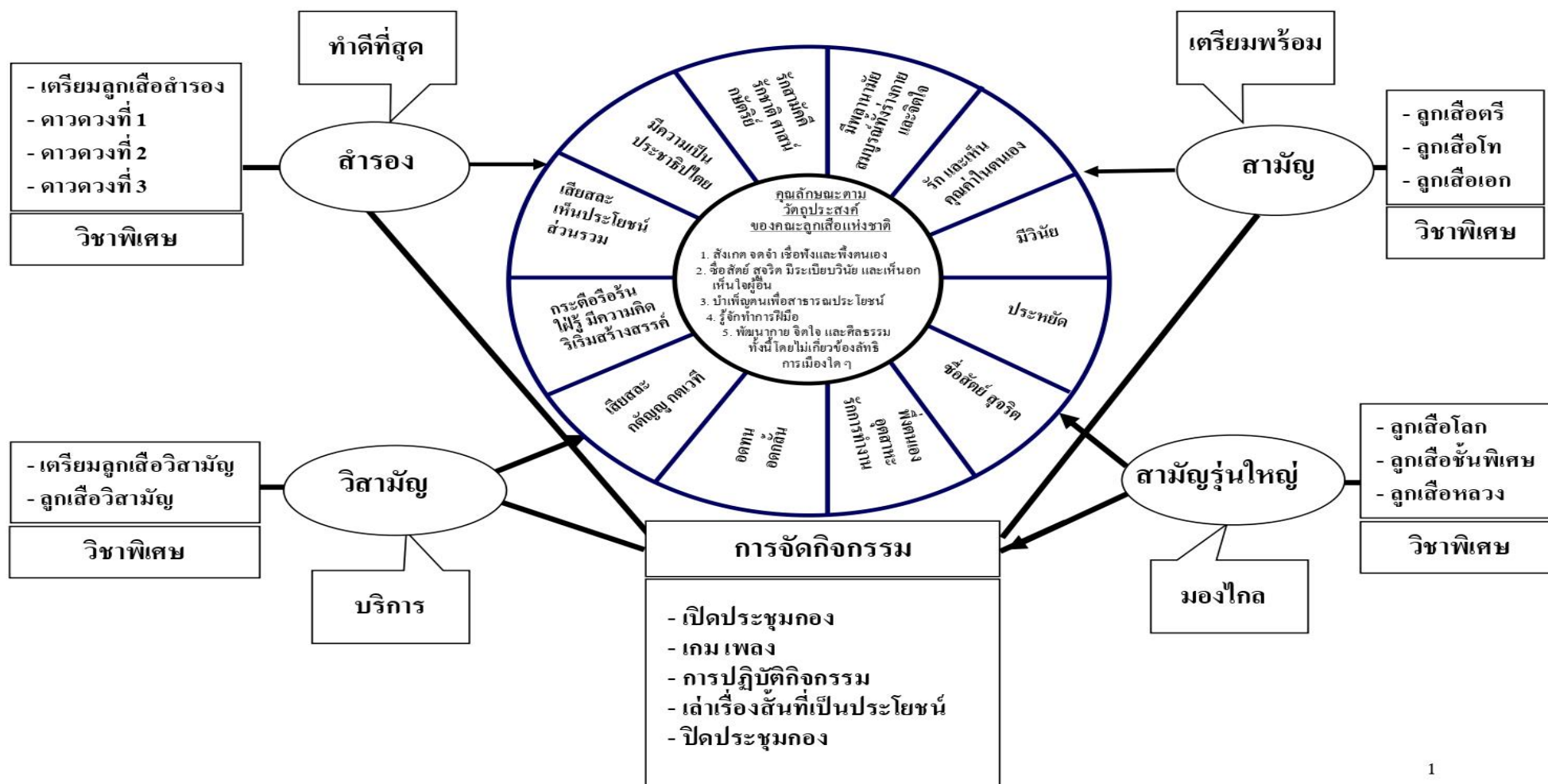
เมื่อได้ยินสัญญาณหมดเวลา ๑ ครั้ง ให้ทุกคนเข้าแถวให้เรียบร้อย และเมื่อได้ยินสัญญาณ ๒ ครั้งให้นายหมู่สั่ง “หมู่.....ตรง” นายหมู่ทำวันทยหัตถ์ และกล่าวขอบคุณวิทยากรประจำฐานลดมือลงแล้วสั่ง “ขวา-หัน ตามข้าพเจ้า” แล้วเคลื่อนไปฐานต่อไป

หมายเหตุ ๑. ในกรณีที่เข้าฐานมากกว่าหนึ่งหมู่ให้มีการรายงานทุกหมู่

๒. วิทยากรประจำฐานรับความเคารพโดยการทำวันทยหัตถ์ตอบโดยตลอด รอนจนกระทั่งนายหมู่กลับเข้าที่ สั่ง “หมู่.....เรียบอาวุธ” หรือมือลง วิทยากรประจำฐานจึงเลิกรับความเคารพ

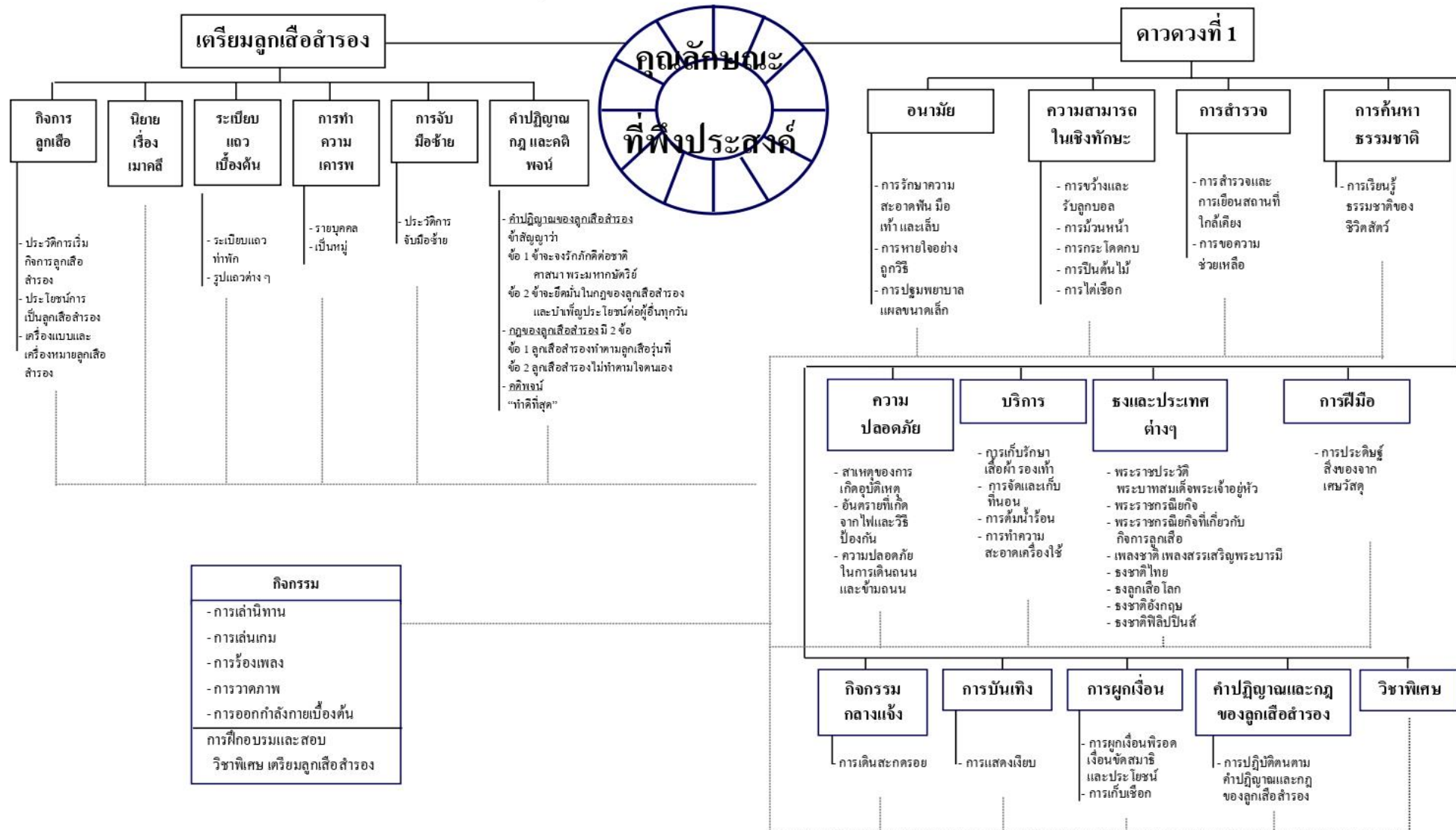
เอกสารอ้างอิง คู่มือการฝึกกรมการรักษาดิน ว่าด้วย แบบฝึกบุคคลท่ามือเปล่า พ.ศ.๒๕๒๑

ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

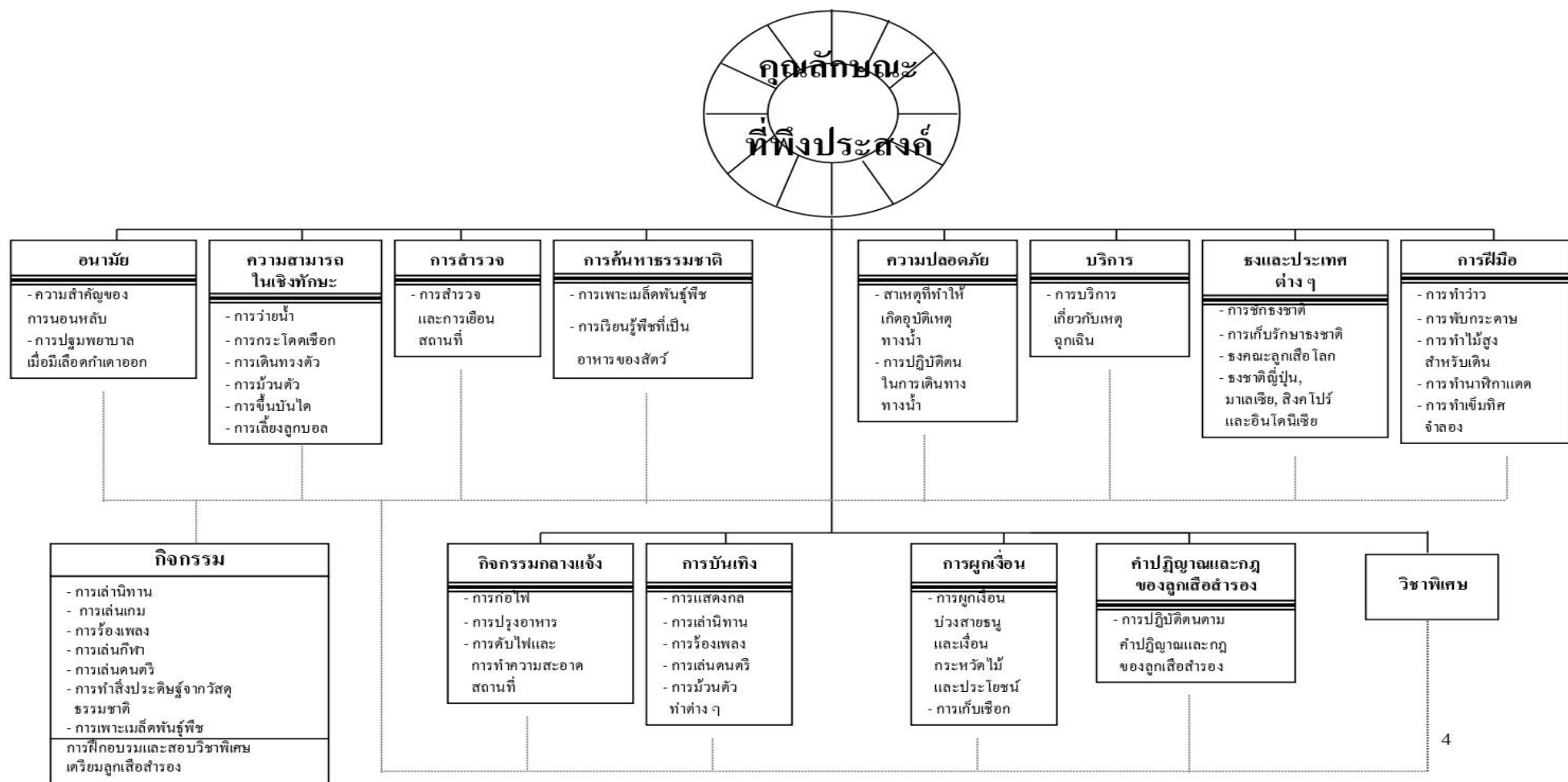
ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

เตรียมลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

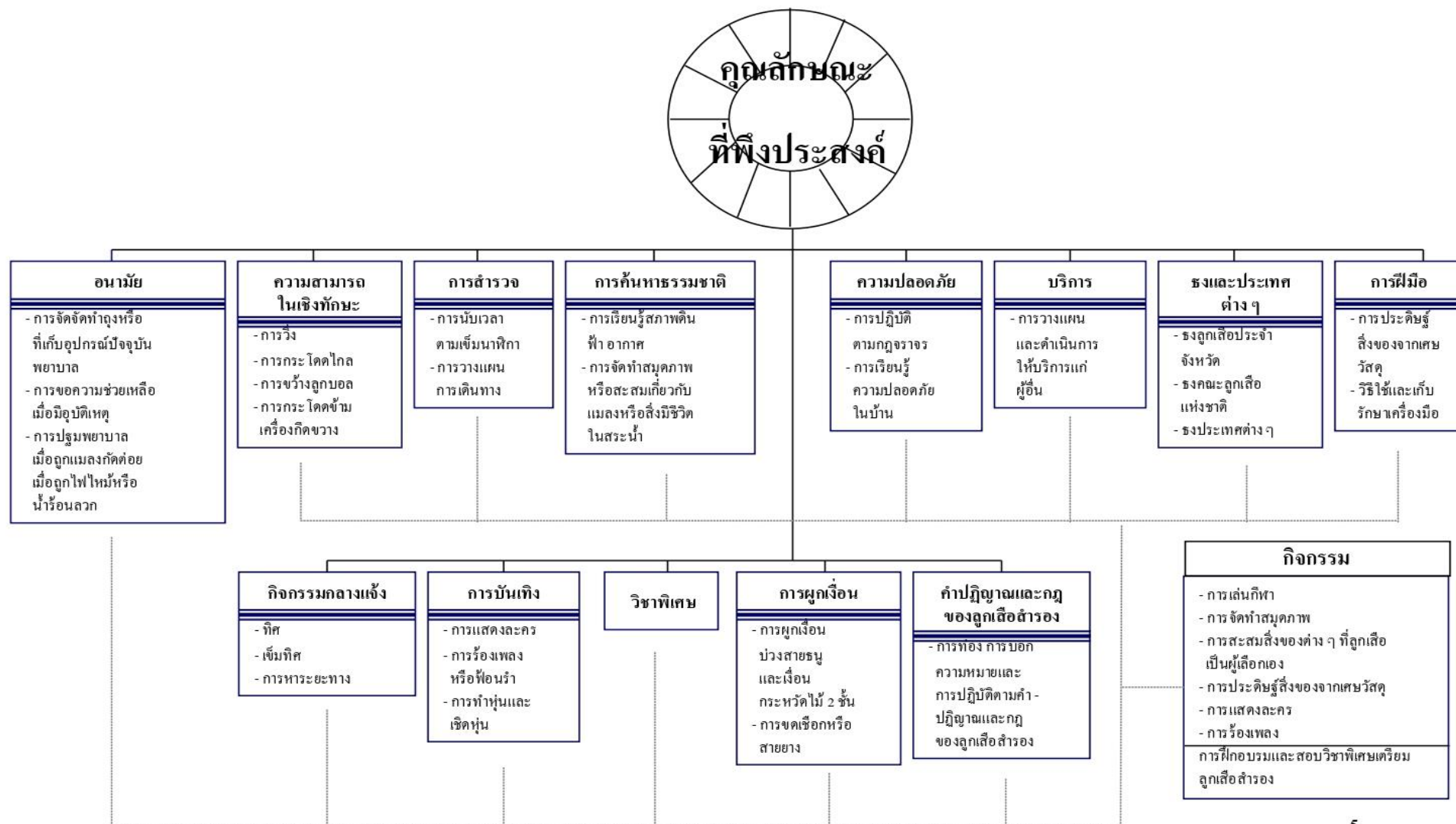
ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ดาวดวงที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2)

ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ดาวดวงที่ 3 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)

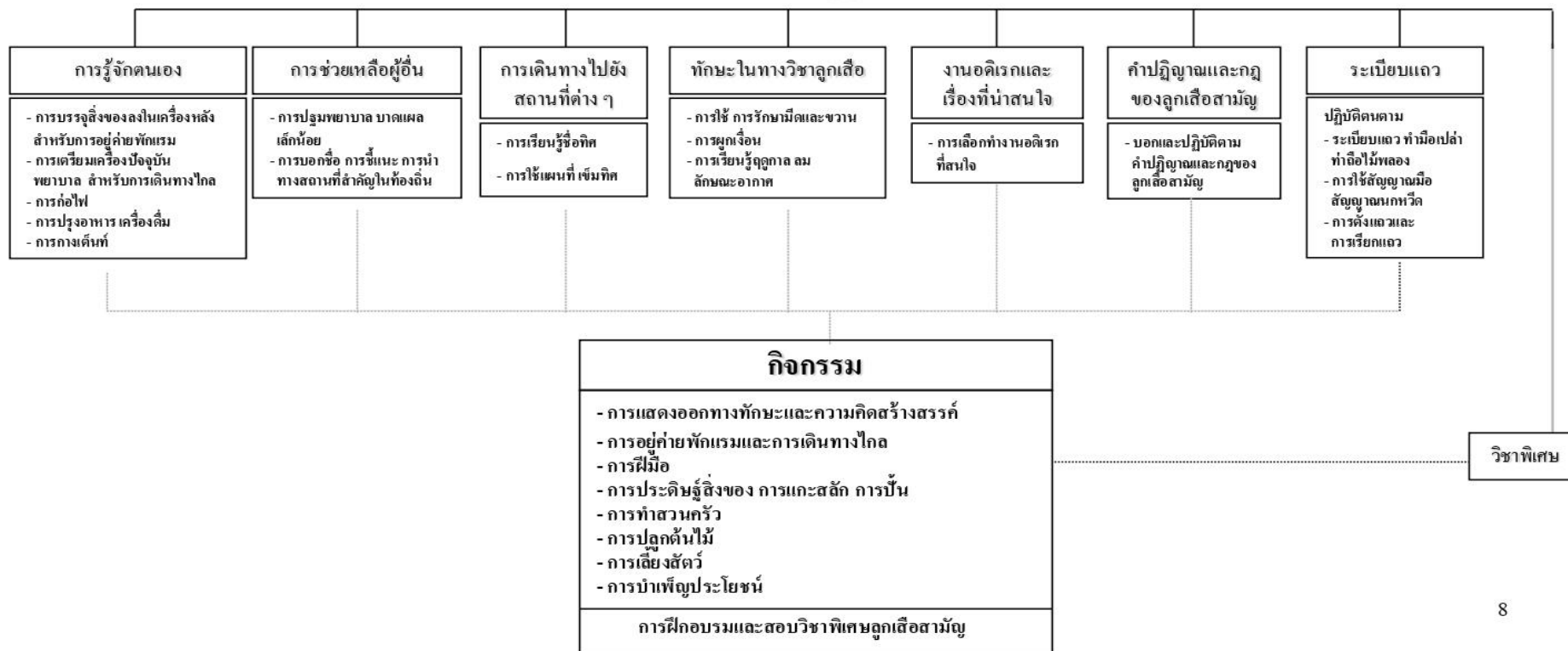
ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ลูกเสือตรี (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4)

ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ลูกเสือโต (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5)

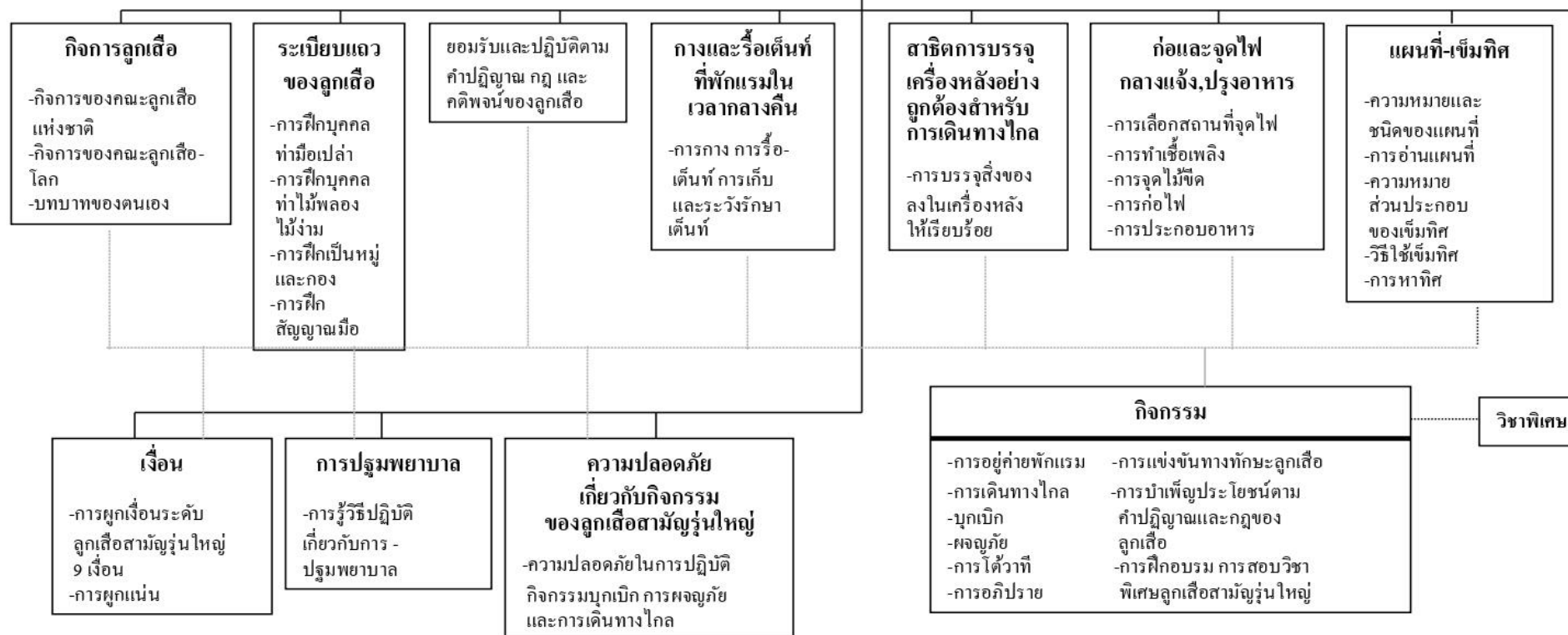
ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ลูกเสือเอก (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑)

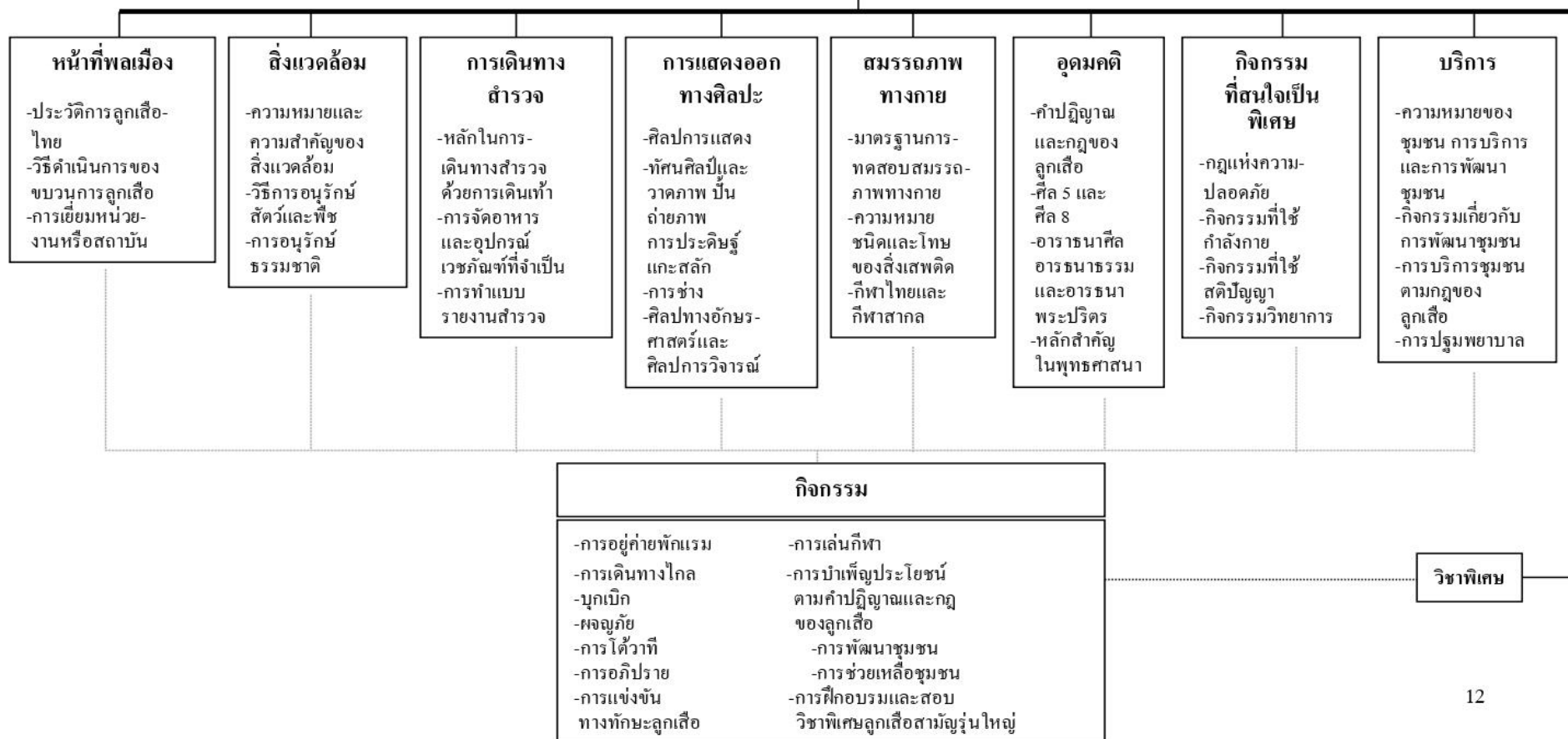
ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ลูกเสือโลก (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

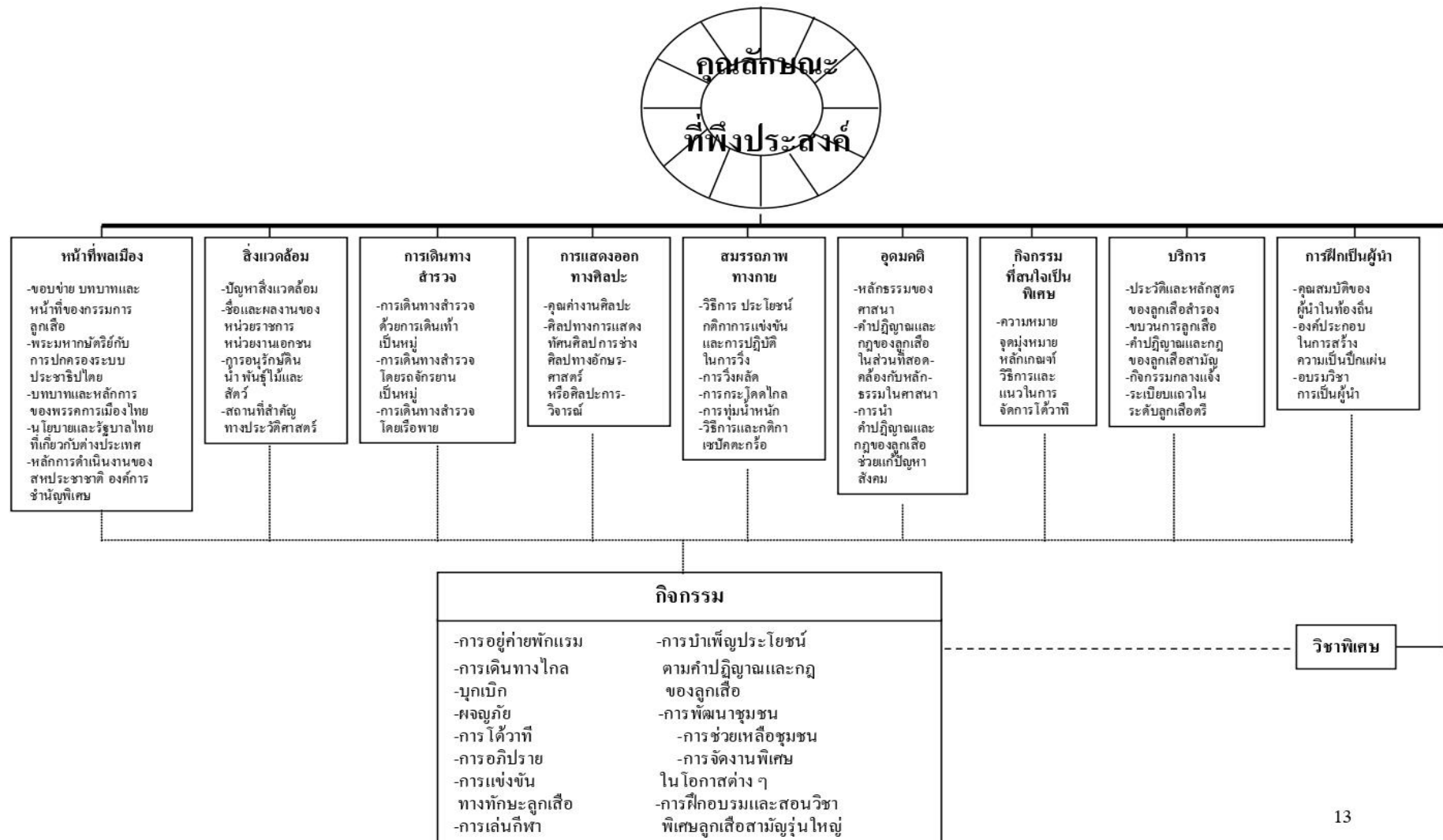
ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ลูกเสือชั้นพิเศษ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2)

ผังมโนทัศน์ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

ลูกเสือหลวง (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

การประชุมกองลูกเสือสำรอง ครั้งที่ ๑ (๙๐ นาที)

๑. พิธีเปิด (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก	๑๐ นาที
๒. เล่นเกมส์เพื่อบริหารร่างกาย	๕ นาที
๓. ฝึกอบรมหลักสูตร	

วิธีฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือสำรอง ๖๐ นาที

- แนะนำวิธีการเรียนและจัดหมู่เข้าฐาน	๕ นาที
- ฐานที่ ๑ เรื่อง เงื่อนพิรอด กระหวัดไม้	๑๐ นาที
- ฐานที่ ๒ เรื่อง เดินทรงตัว ขว้างลูกบอล	๑๐ นาที
- ฐานที่ ๓ เรื่อง ม้วนตัว กระโดดตบ	๑๐ นาที
- ฐานที่ ๔ เรื่อง เงื่อนขัดสมาธิ บ่วงสายธนู	๑๐ นาที
- ฐานที่ ๕ เรื่อง ยืนกระโดดไกล กระโดดเชือกเท้าชิด	๑๐ นาที
- สรุป	๕ นาที
๔. ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์	๕ นาที
๕. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)	๑๐ นาที

การประชุมกองลูกเสือสำรองครั้งที่ ๒ (๗๕ นาที)

๑. พิธีเปิด (แกรนด์ฮาวล์ ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	๑๐ นาที
๒. เล่นเกมส์เพื่อบริหารร่างกาย	๕ นาที
๓. ฝึกอบรมหลักสูตร	
บรรยายเรื่องธงชาติไทย ธงลูกเสือโลก ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ ธงลูกเสือประจำจังหวัด	๔๕ นาที
๑. ประวัติโดยสังเขป	๒๕ นาที
๒. ร้องเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี	๑๐ นาที
๓. วิธีชักธงชาติ	๑๐ นาที
๔. ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์	๕ นาที
๕. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแบบ แกรนด์ฮาวล์ ชักธงลง เลิก)	๑๐ นาที

การประชุมกองลูกเสือสามัญ ครั้งที่ ๑ (๑๐๕ นาที)

๑. เปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	๑๐ นาที
๒. การเล่น (เกมส์ตัวอย่าง)	๕ นาที
๓. วิชาตามหลักสูตร (ทักษะลูกเสือสามัญ)	๗๐ นาที
ก. การผูกเงื่อน	
ข. การใช้เชือกประกอบบรอก	
ค. การคาดคะเน	
ง. การปฐมพยาบาล	
๔. ทดลองหรือสรุป	๕ นาที
๕. การเล่าเรื่องของผู้กำกับ	๕ นาที
๖. ปิด (นัดหมาย, ตรวจเครื่องแบบ, ชักธงลง, เลิก)	๑๐ นาที

การประชุมกองลูกเสือสามัญ ครั้งที่ ๒ (๗๕ นาที)

๑. เปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจแยก)	๑๐ นาที
๒. การเล่น (เกมส์ตะแหว่พลอง)	๕ นาที
๓. การผูกแน่น เรียงเป็นฐาน	๓๐ นาที
ก. การผูกทแยง	
ข. การผูกกากบาท	
ค. ผูกประภ	
๔. เรียกนายหมู่ไปสอนทำต่อม่อสะพาน	๕ นาที
นายหมู่กลับมาสอนลูกหมู่	๑๐ นาที
๕. การเล่าเรื่องของผู้กำกับ	๕ นาที
๖. ปิด (นัดหมาย, ตรวจเครื่องหมาย, เชิญธงลง, เลิก)	๑๐ นาที

การประชุมกองลูกเสือสามัญ ครั้งที่ ๓ (๑๕๐ นาที)

๑. เปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจแยก)	๑๐ นาที
๒. วิชาตามหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับลูกเสือสามัญ	๑๑๐ นาที
๓. สรุป (การเดินทางไกลภาคปฏิบัติ)	๒๐ นาที
๔. ปิด (นัดหมาย, ตรวจเครื่องแต่งกาย, ชักธงลง, เลิก)	๑๐ นาที

พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

พิธีเปิด (ชักธงขึ้น, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)	๑๐ นาที
เกมส์ (เพลง)	๕ นาที
วิชาการปฐมพยาบาล	๔๐ นาที
๑. การบรรยาย	
๒. แบ่งกลุ่มศึกษาเป็นฐาน	
ฐานที่ ๑ การใช้ผ้าพันแผล	
ฐานที่ ๒ การผายปอด	
ฐานที่ ๓ การเข้าเฝือกและการทำเปล	
ฐานที่ ๔ การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย	
๓. เกมส์ทดสอบ	
ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น	๑๐ นาที
พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจจาก ชักธงลง, เลิก)	๕ นาที

การประชุมกองครั้งที่ ๒ (๖๐ นาที)

นายหมู่ตรวจ (มีอาวุธ)

๑. พิธีเปิด (ชักธงขึ้น, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)	๑๐ นาที
๒. เกมส์	๕ นาที
๓. วิชาการ การผูกเน้น	๓๐ นาที
- ผูกประกบ ๒ และผูกประกบ ๓	
- กากบาท	
- ทแยง	
๔. ทดสอบทำเสาธงลอย	๕ นาที
๕. ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น	๕ นาที
๖. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจจาก ชักธงลง, เลิก)	๕ นาที

การประชุมกองครั้งที่ ๓ (๖๐ นาที)

นายหมู่ตรวจ (ไม่มีอาวุธ)

๑. พิธีเปิด (ชักธงขึ้น, สวดมนต์, สงบนิ่ง, ตรวจ, แยก)	๑๐ นาที
๒. การทดสอบสมรรถภาพ	๓๐ นาที
๓. ผู้กำกับเล่าเรื่องสั้น	๑๐ นาที
๔. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจจาก ชักธงลง, เลิก)	๑๐ นาที

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๖๖.

สำนักลูกเสือแห่งชาติ. พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร : ๒๕๕๑.

สำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๐๙. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๘.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. ผังมโนทัศน์กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖.

พิจิตร ยานุกัย. เอกสารประกอบการสัมมนาครูและบุคลากรทางการลูกเสือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต ๒, ๒๕๖๙.

สำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ขั้นความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๗.

สำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ขั้นความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๐.

สำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. คู่มือการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขั้นความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๙.

คณะกรรมการ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

๑. นายสิทธิพร ผมงาม	ผอ.สพป.สุรินทร์ เขต ๒	ประธานกรรมการ
๒. นายพชรพล จำปาลี	รอง ผอ.สพป.สุรินทร์ เขต ๒	รองประธาน
๓. นายพิทักษ์ ทวีแสง	รอง ผอ.สพป.สุรินทร์ เขต ๒	
๔. นางพนารัตน์ หาญมานพ	รอง ผอ.สพป.สุรินทร์ เขต ๒	
๕. นางวิชุดา คล้ายแก้ว	ผอ.กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	
๖. นางการต์สิริน ภูมิธนิเวศน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ	

คณะกรรมการจัดทำเอกสาร

๑. นายพิทักษ์ ทวีแสง	รอง.ผอ.ลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต ๒
๒. นายสุพิศ กิ่งมณี	ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาฯ
๓. นายสุเทพ สุขชีพ	ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาฯ
๔. นายสำรวย สังข์เสาวภาคย์	ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาฯ
๕. นายพิจิตร ยานุกัย	ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาฯ
๖. นายประทีป พรหมประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการลูกเสือเขตพื้นที่การศึกษาฯ
๗. นางสาวจารุณี แก่นจักร	ผอ.ร.ร.บ้านไผ่ (วันครู ๒๕๐๓)
๘. นายถาวร สมรูป	ผอ.ร.ร.บ้านโพธิ์ห้วย
๙. นางวิชุดา คล้ายแก้ว	ผอ.กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
๑๐. นางสาวสุธาดา กิ่งมณี	ครู ร.ร.บ้านไผ่ (วันครู ๒๕๐๓)
๑๑. นายกิตติศักดิ์ เสียงหวาน	ครู ร.ร.ไตรคามวิทยา
๑๒. นางสาวทอง สุระสังข์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๑๓. นางสุพรรณิ สมสวย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๑๔. นางวันทนา พรหมบุตร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๑๕. นางสาวพิมพ์นารา ทองคำ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๑๖. นางสาวพิมพ์พิศา ประทีปรัมย์	นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตฯ
๑๗. นางสาวกัลย์ธิดาภัทร์ ธรรมนาม	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๘. นางการต์สิริน ภูมิธนิเวศน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๑๙. นางพงศ์ผกา กงชัยยา	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
๒๐. นางสาวนภัสสร มั่นยืน	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๒๑. นางสาวกนกวรรณ เหลืองช่างทอง	นักศึกษาฝึกประสบการณ์